Prehliadka prác mladých štatistikov a demografov 2016

Rozvodovosť na Slovensku v dlhodobej perspektíve

Autor: Bc. Ľubor Hübner

Ročník: 1mZ-HDS

Obsah

- 1. Úvod
- 2. Použité metódy a zber údajov
- 3. Výsledky práce: Počet rozvodov
  - Úhrnná rozvodovosť podľa dĺžky trvania manželstva
  - Priemerný vek pri rozvode
  - Priemerná dĺžka trvania manželstva pri rozvode
- 4. Záver

Úvod

Práca je zameraná na analýzu intenzity rozvodovosti na Slovensku v dlhodobej perspektíve rokov 1919-2014 použitím pseudokohortného prístupu založenom na rozložení rozvodov podľa dĺžky trvania manželstva pri rozvode.

Použité metódy a zber údajov

V práci boli použité údaje z Pramenných diel vydávané kontinuálne od roku 1919 až do súčasnosti štatistickým úradom. Výnimku predstavuje len obdobie rokov 1938 – 1944, pre ktoré tak disponujeme len niektorými informáciami.

Použité metódy a zber údajov

- Na výpočet úhrnnej rozvodovosti podľa dĺžky trvania manželstva bol použitý vzorec:

$$r_x^m = \frac{R_x}{\frac{(S_{t-x}+S_{t-x-1})}{2}}$$

R_x...počet rozvodov v dĺžke trvania manželstva (x) dokončených rokov

S_{t-x}...počet sobášov v roku t-x

S_{t-x-1}...počet sobášov v roku t-x-1

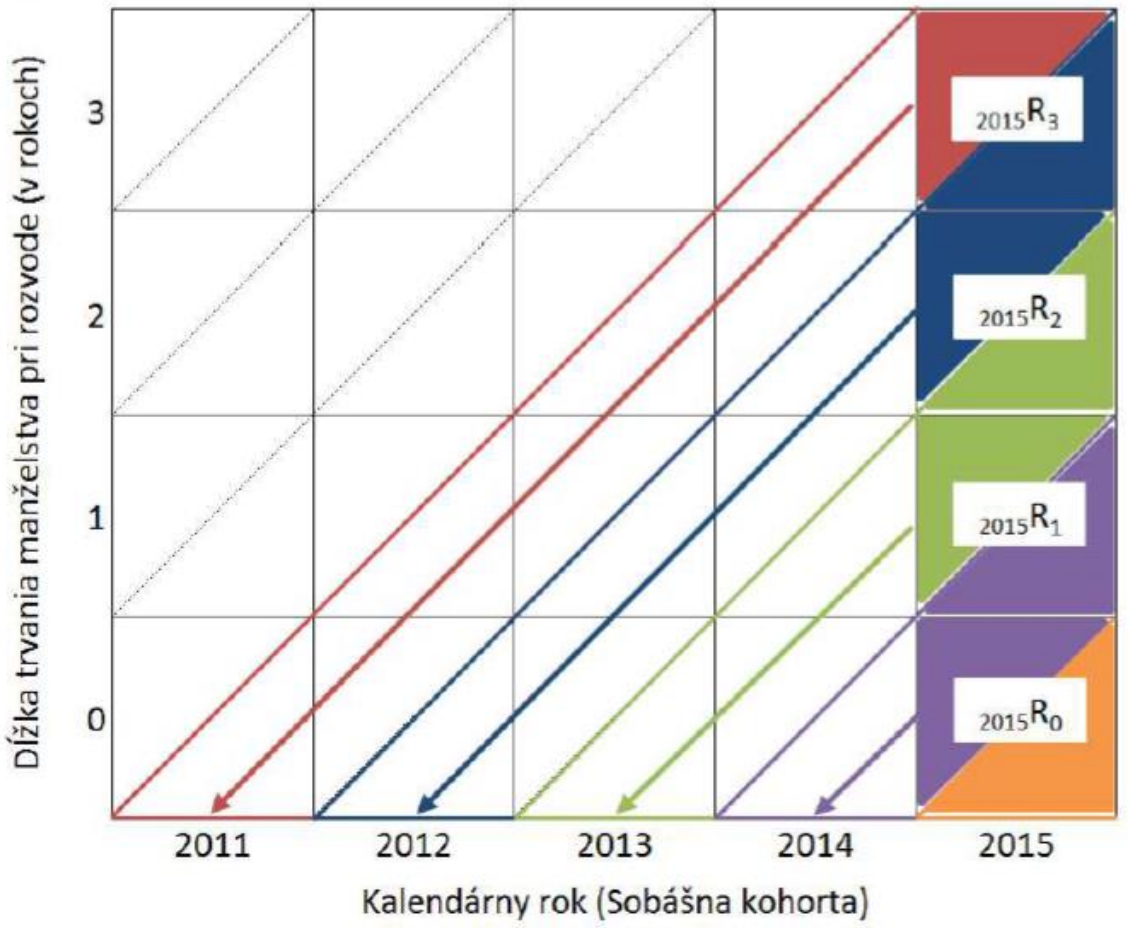
x...je dĺžka trvania manželstva v dokončených rokoch

- Úhrnnú rozvodovosť manželstiev podľa dĺžky trvania manželstva pri rozvode je následne možné získať ako sumu redukovaných špecifických mier rozvodovosti podľa vzťahu:

$$úr^m = \sum_{x=0}^{20} r_x^m$$

Použité metódy a zber údajov

Obrázok 1: Schéma konštrukcie mier rozvodovosti podľa dĺžky trvania manželstva pri rozvode

Pozn.: schéma znázorňuje konštrukcie mier pre rok 2015 v dĺžke trvania manželstva pri rozvode 0 – 3 roky

Použité metódy a zber údajov

- Pre výpočet špecifickej miery rozvodovosti podľa veku muža alebo ženy bol použitý vzorec:

$$r_x^{m,ž} = \frac{R_x^{m,ž}}{P_{x,1.7.}^{m,ž}}$$

$R_x^{m,ž}$ ...rozvody triedené podľa veku muža / ženy (x) v danom kalendárnom roku

$P_{x,1.7.}^{m,ž}$ ...stredný stav počtu mužov / žien vo veku (x)

- Následne pre úhrnnú rozvodovosť podľa veku muža alebo ženy je možné odvodiť vzťah:

$$úr^{m,ž} = \sum_{x=16}^{\omega} r_x^{m,ž}$$

- Pracujeme s mierami od veku 16 do veku ω, kedy už nedošlo k žiadnemu rozvodu v kalendárny rok

Použité metódy a zber údajov

- Pre výpočet priemerného veku pri rozvode muža alebo ženy z vekovo-špecifických mier bol použitý vzorec:

$$pvr^{m,ž} = \frac{\sum_{x=16}^{\omega}(x+0,5)*r_x^{m,ž}}{úr^{m,ž}}$$

x... vek

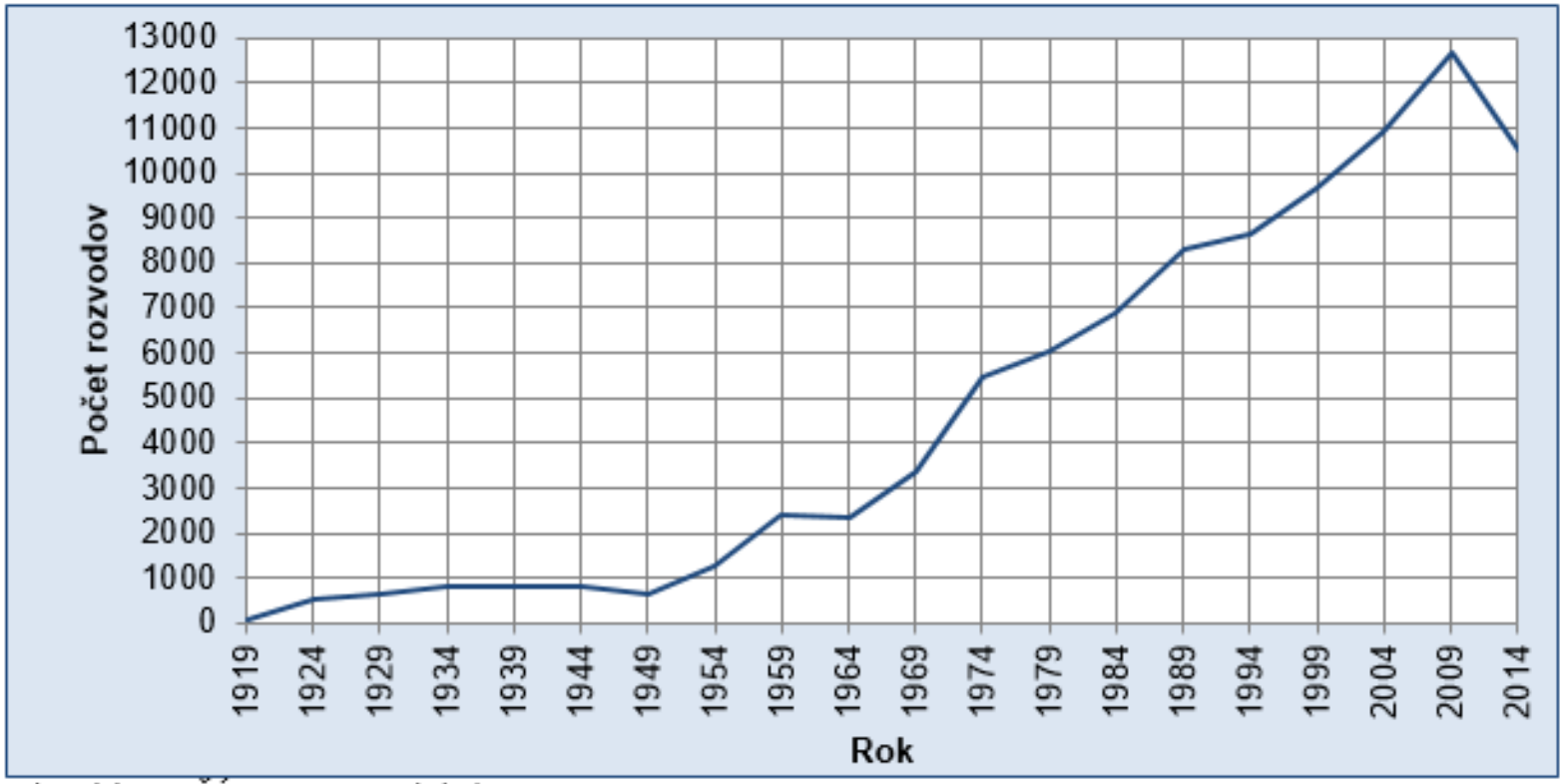
- Pre výpočet priemernej dĺžky trvania manželstva pri rozvode bol použitý obdobný vzťah:

$$pvr^{m,ž} = \frac{\sum_{x=0}^{20}(x+0,5)*r_x^{m,ž}}{úr^{m,ž}}$$

x... dĺžka trvania manželstva

Výsledky práce

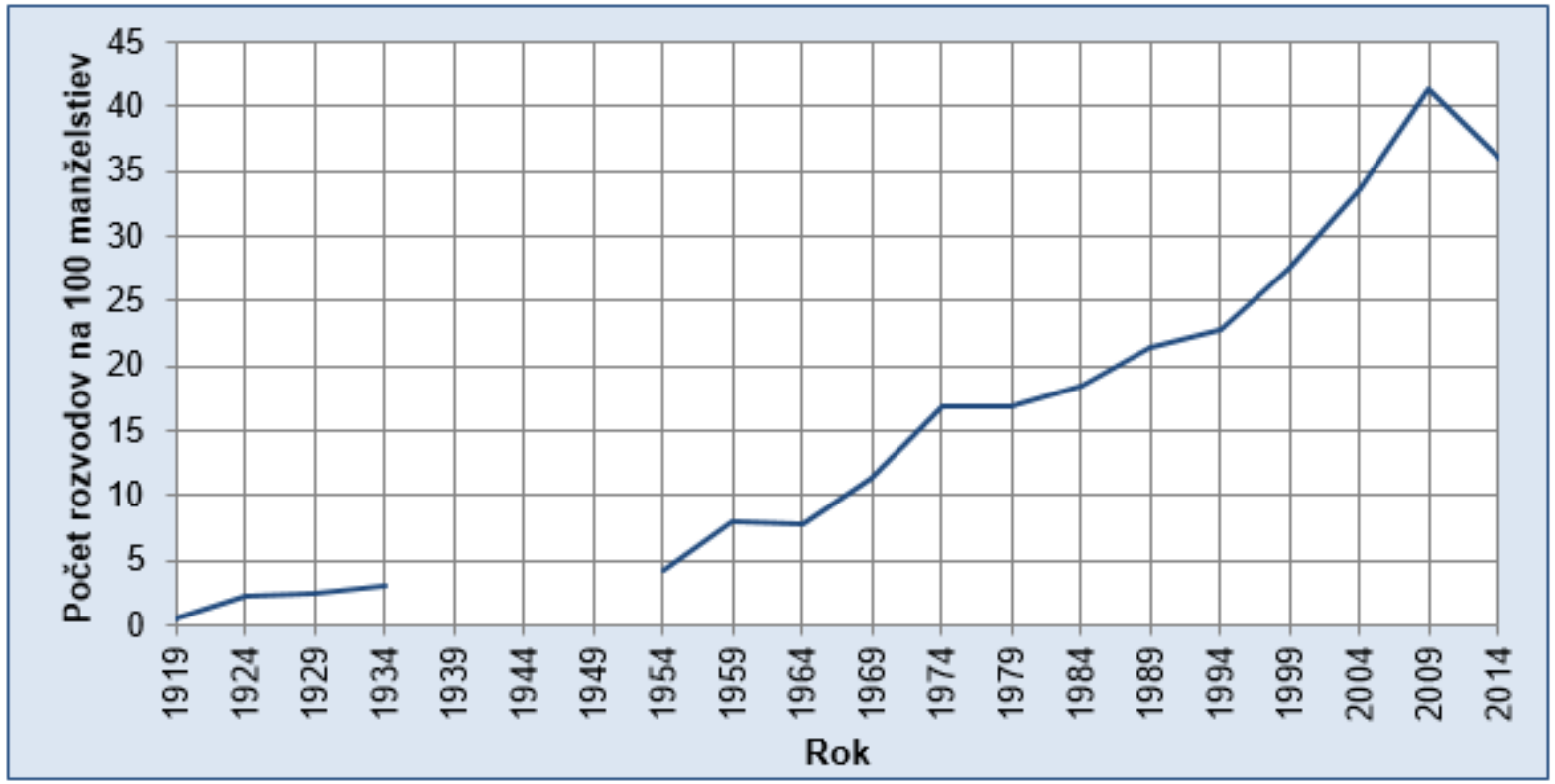
Graf 1: *Počet rozvodov na Slovensku v rokoch 1919–2014*

Zdroj údajov: ŠÚ SR Pramenné dielo 1919 – 2014

- 1919 - 97 rozlúk 1920 – 434 rozlúk Od roku 1932 do roku 1936 nárast rozlúk na 930
- Ku koncu 2. svetovej vojny pokles na 623 rozlúk
- V roku 1950 trojnásobný nárast počtu rozvodov na 1800
- Ku koncu 50. rokov prekročená hranica 2000 rozvodov Ku koncu 70. rokov cez 6000 rozvodov
- Na konci 80. rokov viac ako 8000 rozvodov
- V roku 2002 po prvý krát prekročená hranica 10 000 rozvodov
- Najvyššia hodnota v roku 2006 (12 716 rozvodov) V roku 2014 bolo zaznamenaných 10 514 rozvodov

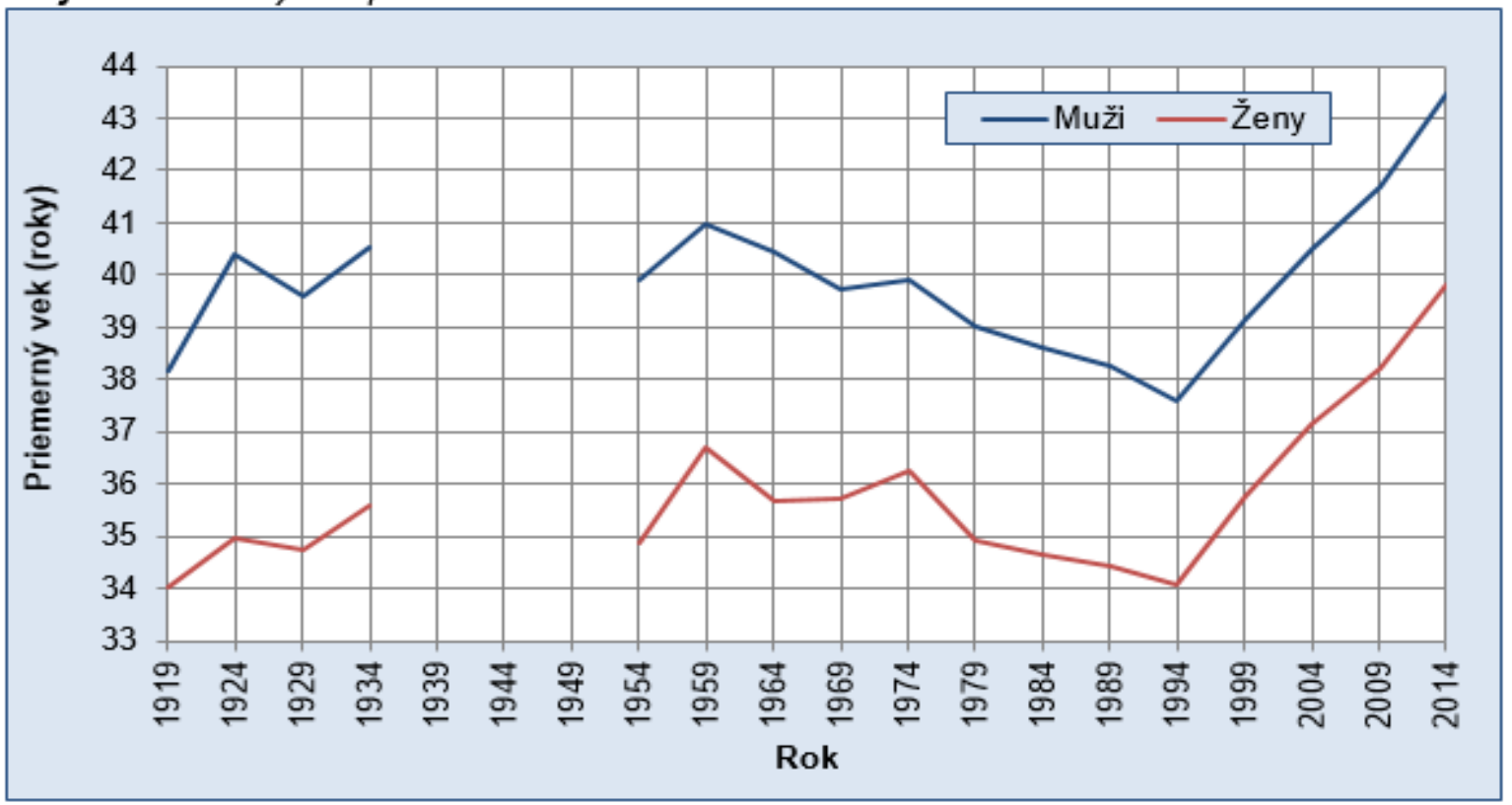
Graf 2: *Úhrnná rozvodovosť manželstiev podľa dĺžky trvania manželstva na Slovensku v rokoch 1919–2014 (%)*

Zdroj údajov: ŠÚ SR Pramenné dielo 1919 – 2014, výpočty autora

- 1919 – 0,52 %
- 1920 až 1930 – 2 %
- 1935 – prvýkrát prekročená hranica 3 %
- Medzi rokmi 1954 až 1959 pripadalo 5 až 8 rozvodov na 100 sobášov
- Od roku 1964 do roku 1989 nárast o 14 percentuálnych bodov zo 7 % na 21 %
- V roku 2002 – 32,8 % (rozvodom by končilo takmer každé tretie manželstvo)
- V rokoch 2006, 2008 a 2009 prekročená hranica 40 %
- 2014 – necelých 36 %

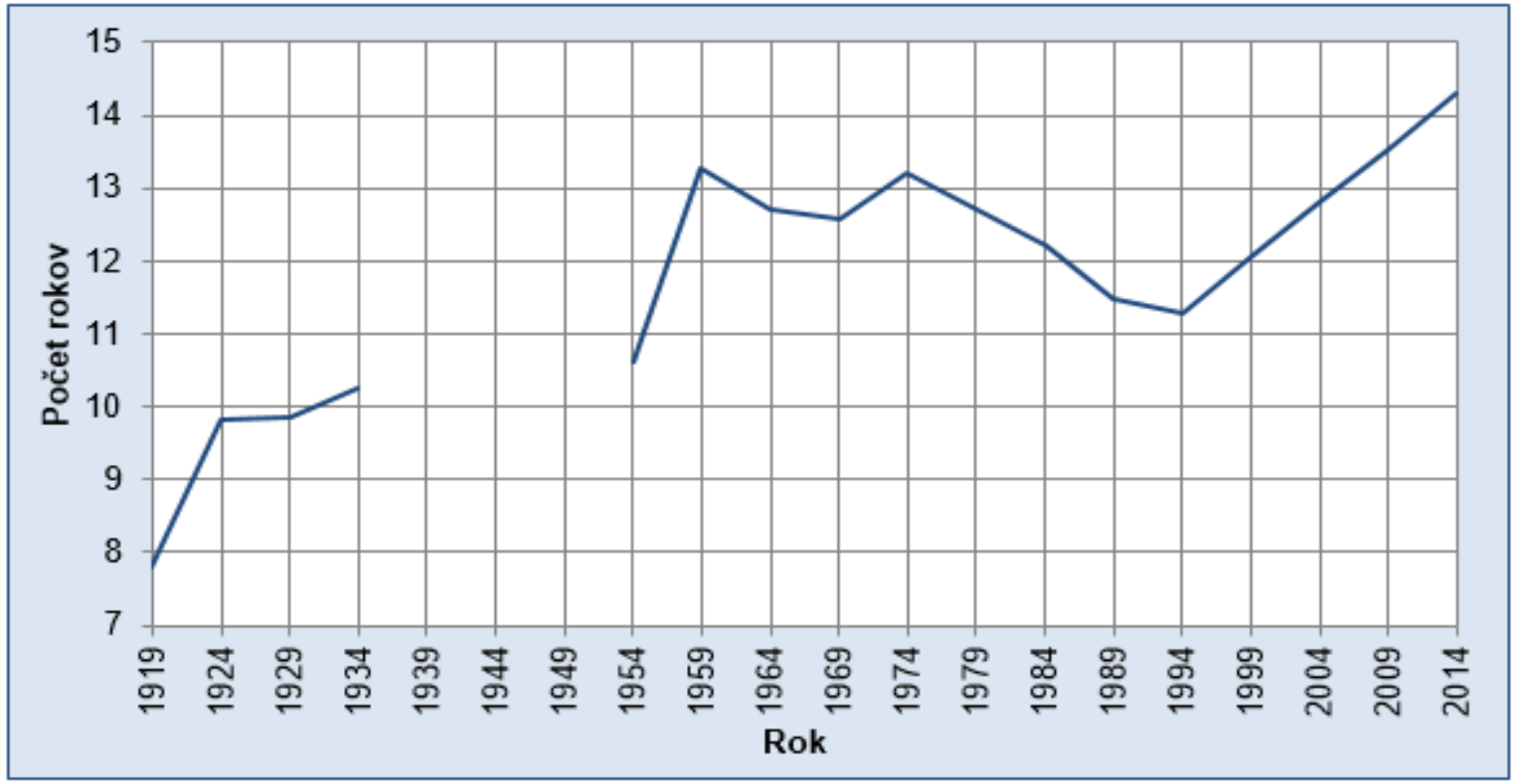
Graf 3: *Priemerný vek pri rozvode na Slovensku v rokoch 1919 – 2014*

Zdroj údajov: ŠÚ SR Pramenné dielo 1919 – 2014, výpočty autora

- Po skončení 1. svetovej vojny 38,2 roka u mužov, 34 rokov u žien
- 1924 – 40,3 roka u mužov a 35 rokov u žien
- V roku 1959 bol priemerný vek pri rozvode u mužov 41 rokov a u žien 36,7 roka
- Od roku 1960 do roku 1994 pokles priemerného veku pri rozvode o 3,2 roka u mužov a 1,7 roka u žien
- Do roku 2000 sa priemerný vek pri rozvode zvýšil na 39,4 roku pre mužov a 36,1 roka pre ženy
- Medzi rokmi 2000 až 2014 nárast o 4,1 roka u mužov na 43,5 roka a 3,7 roka u žien na 39,8 roka

Graf 4: *Priemerná dĺžka trvania manželstva pri rozvode na Slovensku v rokoch 1919 – 2014*

Zdroj údajov: ŠÚ SR Pramenné dielo 1919 – 2014, výpočty autora

- V roku 1919 bola priemerná dĺžka trvania manželstva 7,8 roka, o rok neskôr v roku 1920 už 8,6 roka
- Medzi rokmi 1922 – 1937 sa priemerná dĺžka trvania manželstva pochybovala na úrovni 9,8 – 10,5 roka
- Výrazný nárast bol zaznamenaný medzi rokmi 1954 až 1959 kedy hodnota stúpla z 10,8 na 13,2 roka
- Od roku 1959 do roku 1984 sa hodnota pohybovala v rozmedzí od 12,1 do 13,2 roka
- Do roku 1994 pokles na 11,3 roka
- Od roku 1995 postupný nárast priemernej dĺžky trvania manželstva pri rozvode až na hodnotu 14,3 roka v roku 2014

Závery práce

- Od 20. rokov 20 storočia až do roku 2014, sa počet rozvodov v priebehu 95 rokov zvýšil o takmer 10 420
- Maximálna hodnota úhrnnej rozvodovosti podľa dĺžky trvania manželstva z roku 2008 41,4 % poklesla počas nasledujúcich šiestich rokov tesne pod úroveň 36,0 %.
- Od roku 1994 zaznamenávame na našom území prudký nárast priemerného veku pri rozvode ako u mužov, tak aj u žien a tak isto aj priemernej dĺžky trvania manželstva pri rozvode

Ďakujem za pozornosť